

Innst. 245 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:170 S (2009–2010)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Vigdis Giltun, Gjermund Hagesæter, Åge Starheim og Peter N. Myhre om statlig tilskuddsordning for tilrettelegging av bolig for personer med funksjonsnedsettelse

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«I

Stortinget ber regjeringen erstatte dagens tilskuddsordninger for tilrettelegging i egen bolig for personer med funksjonsnedsettelse med en statlig, rettighetsbasert ordning hvor det er den enkeltes behov i forhold til nedsatt funksjon som blir avgjørende for hvilke tiltak som skal iverksettes. Ordningen må sørge for finansiering av nødvendige tiltak.

II

Stortinget ber regjeringen gjøre den midlertidige forskriften FOR-2004-09-07-1248 til en permanent ordning.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Arbeids- og sosialkomiteen ba i brev av 13. oktober 2010 om kommunal- og regionalministerens vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 1. november 2010 følger vedlagt.

På bakgrunn av anmodning fra arbeids- og sosialkomiteen besluttet presidentskapet 15. november 2010 i henhold til Stortingets forretningsorden § 15 annet ledd at saken skulle behandles av kommunal- og forvaltningskomiteen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Håkon Haugli, Hilde Magnusson, Ingalill Olsen og Eirik Sivertsen, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Gjermund Hagesæter og Åge Starheim, fra Høyre, Trond Helleland og Michael Tetzschner, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Heikki Holmås, fra Senterpartiet, Heidi Greni, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, konstaterer at det er bred enighet om at personer med funksjonsnedsettelse skal sikres fullverdig deltakelse i samfunnet. Tilgang til egnet bolig er avgjørende for den enkeltes muligheter og livskvalitet. Det er i dag for få boliger som er tilgjengelige for personer med nedsatt funksjonsevne.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at kravene til tilgjengelighet og brukbarhet er skjerpet i ny plan- og bygningslov, og at Husbankens krav til grunnlån bidrar til at nye boliger i stadig større grad kan benyttes av personer med nedsatt funksjonsevne. Den store utfordringen er imidlertid å sikre tilgjengelighet i eksisterende boliger.

Flertallet er kjent med at mangel på tilrettede boliger er en problemstilling Kommunal- og regionaldepartementet og Husbanken har jobbet

lenge med. Husbanken har gjennom arbeidet med Prosjekt boligtilpasning høstet erfaringer som viser at god rådgivning, samordning og fleksibilitet i virkemiddelbruken er nødvendig for å oppnå gode løsninger. Når det gjelder flerleilighetsbygg, vil flertallet understreke at utfordringene er store. Norge har en betydelig bygningsmasse som består av blokker uten heis. Varige heisløsninger er normalt en bedre løsning enn dagens ordning med midlertidig installering av trappeheis basert på individuell søknad. På denne bakgrunn er flertallet tilfreds med at regjeringen har innført et tilskudd til prosjektering av og investering i heis i eksisterende bygg.

Flertallet vil i denne sammenheng også trekke fram at regjeringen har satt ned et utvalg som skal drøfte og gi tilrådinger i den sosiale boligpolitikken.

Flertallet viser til at høringsfristen for NOU 2010:5 Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering gikk ut 15. oktober 2010. Å omgjøre forskrift FOR-2004-09-07-1248 til en permanent ordning er blant problemstillingene som er drøftet i utvalget. På grunnlag av høringsuttalelsene vil regjeringen ta stilling til de ulike forslagene. Flertallet er opptatt av at det bygges videre på de positive erfaringene i samarbeidsprosjektet mellom Nav og Husbanken, «Prosjekt boligtilpasning», og ser det som avgjørende at det gjøres en helhetlig vurdering der ulike ordninger sees i sammenheng.

Flertallet foreslår på denne bakgrunn at forslaget vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til «Prosjekt Bustad» hvor det fremkommer at eldre og funksjonshemmede har få valgmuligheter når boligen ikke lenger er funksjonell. Mangel på god tilrettelegging fører i dag til at mange som fortsatt kunne ha bodd i egen bolig må flytte på institusjon eller over i en omsorgsbolig. Svært få av dagens boliger er godt nok tilrettelagt, og disse medlemmer mener derfor at det er nødvendig i større grad å prioritere tilrettelegging av eksisterende boliger for å møte et voksende behov. Med dagens finansieringsordning opplever mange å måtte betale selv for nødvendig tilrettelegging i boligen slik at pleie- og omsorgsoppgaver skal kunne utføres i eget hjem, selv i tilfeller hvor alternativet er å flytte den pleietrengende over i en institusjon. Disse medlemmer mener det er galt at helt nødvendige tilpasninger skal privatfinansieres, og at det må være forutsigbare og like rettigheter i hele landet.

Disse medlemmer vil påpeke problematikken rundt finansiering og manglende boligrådgivning, og mener det vil være mer hensiktsmessig at det opprettes en nasjonal ordning finansiert av folketrygden hvor ansvaret er samlet i Nav. De aller fleste ønsker å bli boende i egen bolig så lenge som mulig,

og disse medlemmer mener det er viktig med godt koordinerte og forutsigbare ordninger som gir alle innbyggere like rettigheter uavhengig av bostedskommune.

Disse medlemmer er også kjent med problemet i dagens lovgivning som hindrer at en funksjonshemmet som har flyttet i omsorgsbolig, får tilrettelegging av sin opprinnelige bolig hvor ektefellen/partneren fremdeles bor. I enkelte tilfeller må den ene ektefellen/partneren flytte inn i omsorgsbolig mens den andre parten blir boende i deres felles hjem. Disse medlemmer ser at manglende tilrettelegging kan gjøre det vanskelig å besøke deres felles hjem, og mener at det tidligere hjemmet må kunne likestilles med en fritidsbolig.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at retningslinjene endres slik at annen bolig enn fritidsbolig også vil kunne klassifiseres som et hjem nummer to med tilsvarende rett til hjelpemidler.»

Disse medlemmer peker på at tilrettelegging med trappeheis eller løfteplattform ikke alltid vil være den mest funksjonelle løsningen, og at ved å yte tilskudd i stedet for trappeheis eller løfteplattform kan man oppnå en mer funksjonell løsning ved å tilrettelegge boligen på et plan. Det er viktig at tilskuddsordningen bidrar til at boligen får større valgmulighet og fleksibilitet når det gjelder løsning på et boligproblem.

Disse medlemmer viser til at med dagens utvikling på det teknologiske området vil det være stadig flere som kan bo hjemme selv med stort pleiebehov, men det forutsetter bedre tilrettelegging av boliger. Disse medlemmer mener at alle med funksjonsnedsettelse skal ha likeverdige rettigheter til et godt tilpasset tjenestetilbud i hjemmet, og, i den grad det er mulig, slippe å flytte til institusjon.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«I

Stortinget ber regjeringen erstatte dagens tilskuddsordninger for tilrettelegging i egen bolig for personer med funksjonsnedsettelse med en statlig rettighetsbasert ordning hvor det er den enkeltes behov i forhold til nedsatt funksjon som blir avgjørende for hvilke tiltak som skal iverksettes. Ordningen må sørge for finansiering av nødvendige tiltak.

II

Stortinget ber regjeringen gjøre den midlertidige forskriften FOR-2004-09-07-1248 til en permanent ordning.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at retningslinjene endres slik at annen bolig enn fritidsbolig også vil kunne klassifiseres som et hjem nummer to med tilsvarende rett til hjelpemidler.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen erstatte dagens tilskuddsordninger for tilrettelegging i egen bolig for personer med funksjonsnedsettelse med en statlig rettighetsbasert ordning hvor det er den enkeltes behov i forhold til nedsatt funksjon som blir avgjørende for hvilke tiltak som skal iverksettes. Ordningen må sørge for finansiering av nødvendige tiltak.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen gjøre den midlertidige forskriften FOR-2004-09-07-1248 til en permanent ordning.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:170 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Vigdis Giltun, Gjermund Hagesæter, Åge Starheim og Peter N. Myhre om statlig tilskuddsordning for tilrettelegging av bolig for personer med funksjonsnedsettelse – vedlegges protokollen.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 10. mars 2011

Heikki Holmås

leder

Håkon Haugli

ordfører

